

Eingin fiskiveiði longur í New Foundlandi:

Kann gerast lagna okkara

Ovfisking og øðrvísi økologiskar broytingar hava gjørt enda á fiskiveiðini í New Foundlandi. Hetta er tann beiski og óhugnaligi veruleikin úr New Foundlandi sambært Keith Storey, sum var við á fiskivinnuráðstevnuni í Norðurlandahúsinum herfyri. Øll tekin eru til at tað sama fer at henda her hjá okkum.

John Smith var við á ráðstevnuni fyri Socialin og hevur hann prátað við kanadiska professaran um støðuna í heimlandinum og um útlitini hjá føroyingum.

Endin á allari New Foundlandendskari fiskiveiðu.

Í Norðurlandahúsinum tann 8 august helt canadiski professarin Keith Storey fyrilestur um syndarlugu gongdina í New Foundlandi.

Fyrsta bannið
Hann greiddi frá at kanadiska stjórnin tann 2 juli 1992 mátti seta bann fyri allari fiski veiðu eftir toski á norðaru leiðunum at koma í gildi beinanvegin (mynd 1, økiðni 2JKL).

Annað bannið
Í kjalarvørrinum á hesum fyrsta banninum var so í august í fjør sett fullkomi bann fyri øllum fiskiskapi eftir vanligum botnfiskasløgum á øllum

økiðnum sunnan fyri New Foundland, í øllum St.Lawrenceflogvanum og fyri eystan Nova Scotia(økiðni 3Psn,4RSTVnsW)

Triðja bannið
Í februar í ár kom so tað banni í nívdi eina harðast og sum fullkomuliga slóð botnin undan øllum tí íð New Foundlendingar seta í samband við hetta at verða fiskimenn:Tað var sett bann móti at fara á flot ! óskrivaði sjálvsagdi rætturin til at fara út í fjørin at fáa sær eitt kók var henda februaradagin í hesum árinum tikin frá New Foundlendingum ! Bannið er so strangt at verður tú sæddur at lora eina dorg við einum húkið við agni á verður tú handtikin og settur fastur.

Endin rokkin !
Hesi bann móti allari fiskiveiðu, boðaðu sostatt frá at endin var rokkin. New Foundland var strokið av kortinum sum fiskiveiðitjóð, tað var liðugt !

Eingin glotti fyri framman.
Í skrivandi stund er tað einki tekin um, nær tað aftur kann væntast nakar bati.

Heimsins ríkasta hav.
Havast skal í huga at her var talan um fiskastovnar sum til ríkidømi als ikki kunnu sammetast við evarska lítlu stovnamar við Føroyar. Í 68 vórðu fiskað 800. 000 tons av reimum toski har á leiðunum.

30.000 fiskimenn avsaðir
Fyrsta bannið í juli 92 rakti 10.000 fiskimenn og 12.400 fólk í flakavinnuni og fevndi um einar 400 bygdir (Mynd 3)

Við banninum í august 93 og tí frá februar í ár eru nú uml. 30 000 (29 374) rend út í fullkomið arbeiðsloysi.

5.500 eru hegartil rymd.
18.797 fólk ætla (enn) at blíva verandi í New Foundlandi, 4.933 vita ikki

John Smith, sum umboðaði Tíðindablaðið Socialin á fiskivinnuráðstevnuni í Havn herfyri.

enn hvat tey fara at gera og 5 481 fólk eru rymd.

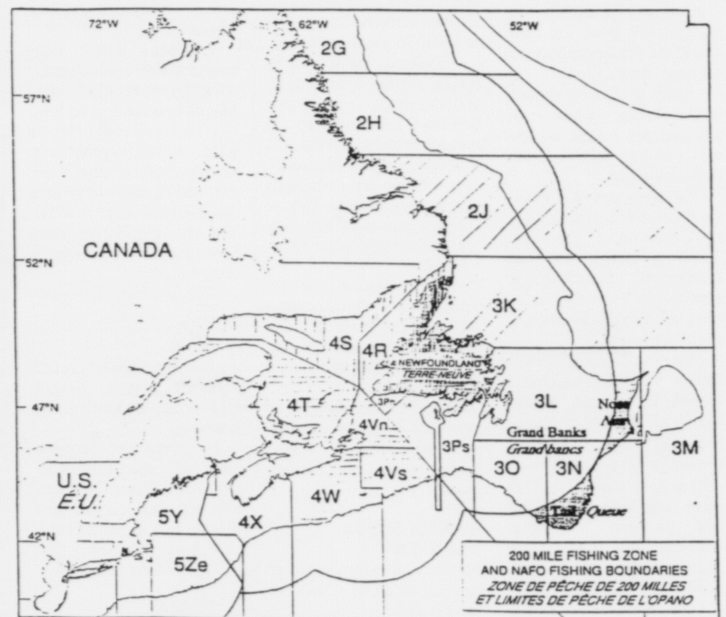
Er nakar munur á?
Hvat hava New Foundlendingar gjørt annarleiðis heldur enn vit?

Sunnumorgunin 14 august, fekk eg eitt høvið at seta Keith Storey onkran spurningin,beint áður enn hann fór av aftur landinum:

Tú hevur verið her í Føroyum nú í eina viku. Í Norðurlandahúsinum mánadagin 8 aug helt tú

ein sera objektiv men eisini ein sera ræðandi fyrilestur um kreppuna í New Foundlandi. Eisini segði tú, at tú ikki fór at leggja teg út í, á hvønn hátt føringar royna at loysa sínar trupilleikar, tað meinti tú at vit sjálvir fóru at finna útav.

Havandi hetta seinasta í huga so fari eg ikki at biðja teg koma við nøkrum góðum ráðum, men nú beint áðrenn tú fer av aftur landinum kannst tú so ikki siga okkum, hvat tú hugsar um støðuna í

I

MYND 1.